Pentru primele generații ale renașterii perspectiva avea o însemnătate deosebită

On Februarie 14, 2013

Învață să surprinzi o imagine egală cu dimensiunile unei depărtări în care vrei să ajungi, fără să fii afectat de receptarea unei realități cu vădite caracteristici de "lărgire a orizontului".

Perspectiva. S-au mai scris și alte lucrări despre perspectivă, însă ele nu aduceau nimic nou, ci se mărgineau să repete cele scrise de Euclid asupra punctului de vedere și al punctului de fugă. Dar faptul că se scriau asemenea lucrări arată că pictorii au început să manifeste interesul pentru această problemă, care avea să schimbe cu totul concepția lor despre pictură. În timpul Evului Mediu nimeni nu și-a pus problema ca într-un tablou bidimensional să fie redat spațiul cu trei dimensiuni. Existau anumite procedee care dădeau figurilor și obiectelor un anumit relief, dar acestea erau prezentate într-un mod stilizat, iar pictura, în întregimea ei, avea un caracter simbolic.

Pictorii de la începutul Renașterii au înțeles însă că perspectiva le dădea posibilitatea să pună în evidență spațiul în care se aflau modelele, reprezentate în așa fel ca să se poată stabili, dintr-o singură privire, legăturile și raporturile dintre formele reprezentate, care ar putea apărea chiar izolat sau dezlipite unele de altele. În cartea lui Leone Batistta Alberti, "Despre pictură", tabloul trebuia să fie "ca o fereastră transparentă prin care să apară o parte din lumea vizibilă". Această carte este de altfel primul tratat sistematic despre perspectivă. El arăta cum se pot reprezenta în perspectivă mai multe segmente egale, așezate unul în urma celuilalt și mai ales că perspectiva cercului aflat într-un plan neparalel cu planul tabloului era o elipsă.

Deși Alberti a compus primul tratat sistematic privind perspectiva, Filippo Brunelleschi este considerat ca întemeietorul perspectivei moderne și, în cinstea lui, Florența i-a ridicat un monument funerar. El a arătat că într-un tablou se poate crea o desăvârșită iluzie a spațiului cu trei dimensiuni, dacă punctul de vedere, adică ochiul observatorului, este situat la o distanță care corespunde cu distanța reală la care se află tabloul. El a introdus noțiunea de linie a orizontului și pe aceea de tablou fictiv transparent, care se interpune între tablou și obiect. El și elevii lui, Masaccio și Paolo Uccello foloseau aceste noțiuni în picturile lor, iar despre Uccello, Leonardo da Vinci își amintește că exclamă: "O ce dulce este perspectiva". Tot Uccelo a desenat, pentru prima oară și după multă trudă, un cerc în perspectivă !

Leadership: Perspectiva la care te raportezi îți dă posibilitatea să pui în evidență spațiul în care se află modelele de percepție a imaginilor pe care le sesizezi în jur, reprezentându-le în așa fel încât să se poată stabili legătura dintre ceea ce îți imaginezi și realitate?

- În adevăr, elipsa pe care Apoloniu o îndrăgise și îi studiase proprietățile cu vreo 17 secole înainte, a fost redescoperită, într-o formă cu totul rudimentară, acum în Renaștere. Aici recunoaștem un singur model de percepție a imaginii pe care Apoloniu a sesizat-o în jur: când imaginea este percepută ca obiect al experimentării directe a momentelor vieții, atunci reprezentarea viziunii artistice va depinde de ceea ce se întâmplă la "suprafața", nu în background.

- N-ai de ce te mira, tocmai de aceea suntem în epoca Renașterii. Însă, practic, lucrurile nu au mers chiar așa de ușor, de pildă, problema punctului de fugă s-a impus destul de târziu, fiindcă pictorii nu puteau accepta ideea că dreptele paralele s-ar putea întâlni. De-abia pe la jumătatea veacului al □□V-lea el apare în tablourile lui Giotto, Lorenzetti, Jan van Eyck,

aplicat la liniile paralele dintre dușumele sau cele ale plafonului.

– Să nu uităm că această teorie a perspectivei și strâns legată de ea, aceea a proporțiilor, impuneau studii serioase de geometrie, iar aceste studii s-au dezvoltat în secolele XV și XVI. Iată ce scrie Jan Bialostocki în cartea ce o avem înainte.

Pentru primele generații ale Renașterii perspectiva avea o însemnătate deosebită. Din punctul lor de vedere "perspectiva matematică nu numai că dădea garanția corectitudinii (reprezentării realității), dar oferea, de asemenea – și poate, mai ales, de aceea – și garanția unei perfecțiuni estetice". Problema corectitudinii reprezentării spațiului și a ceea ce se află în el era, așadar, în esență, identică cu problema de bază a esteticii Renașterii, care se remarcă prin accentuarea armoniei drept cel mai important principiu compozițional.

Și mai era ceva, acei pictori-geometri care au pătruns mai adânc problema, nu erau dispuși să o difuzeze în afară de cercul restrâns al elevilor pe care-i avea lângă ei. Știu că Albrecht Durer a făcut o călătorie anume, din Nürnberg în Italia, la Veneția și Bologna ca să învețe secretele perspectivei, "perspectiva tainică". Când s-a întors a scris o geometrie specială pentru pictori: îndrumări pentru măsurători cu ajutorul compasului și a riglei, probabil inspirată de cartea lui Pierro della Francesca Despre perspectiva în pictură, care circulă în manuscris sau poate după "Tratatul de pictură" al lui Leonardo da Vinci.

Leadershipul depinde de ceea ce vrei să transmiți prin imagine, acolo unde are sens paralelismul dintre elementul de noutate pe care îl marchează experimentarea directe a momentelor vieții și extinderea unui orizont care se întinde dincolo de tine.

Pentru primele generații ale renașterii perspectiva avea o însemnătate deosebită. Dar și în prezent, și mai ales în viitor, perspectiva va avea asociate conținuturi alcătuite din obiecte, proprietăți ale acestor obiecte, precum și relațiile dintre obiecte.

Dar mai mult decât atât, mi-aș permite o altă abordare a perspectivei: să ai conștiința unui orizont care se întinde dincolo de tine, găsindu-i relevanța în modul realității de a reconstitui un moment de mare încercare aflat sub influența surprinzătorului (sau aleatorului).

* Notă: Câmpan, Florica – *Povestiri cu proporții și simetrii,* Editura Albatros, 1985.

Source: https://neculaifantanaru.com/pentru-primele-generatii-ale-renasterii-perspectiva-avea-o-ins